

II

(Nelegislatīvi akti)

DIREKTĪVAS

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ DIREKTĪVA (ES) 2021/802

(2021. gada 12. marts),

ar kuru attiecībā uz jauno psihoaktīvo vielu metil-3,3-dimetil-2-[[1-(pent-4-ēn-1-il)-1H-indazol-3-karbonil]amino]butanoāta (MDMB-4ēn-PINACA) un metil-2-[[1-(4-fluorbutil)-1H-indol-3-karbonil]amino]-3,3-dimetilbutanoāta (4F-MDMB-BICA) iekļaušanu “narkotiskās vielas” definīcijā groza Padomes Pamatlēmuma 2004/757/TI pielikumu

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Pamatlēmumu 2004/757/TI (2004. gada 25. oktobris), ar ko paredz minimuma noteikumus par noziedzīgu darbību pazīmēm un sodiem narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības jomā⁽¹⁾, un jo īpaši tā 1. a panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Riska novērtējuma ziņojumus par jaunajām psihoaktīvajām vielām metil-3,3-dimetil-2-[[1-(pent-4-ēn-1-il)-1H-indazol-3-karbonil]amino]butanoātu (MDMB-4ēn-PINACA) un metil-2-[[1-(4-fluorbutil)-1H-indol-3-karbonil]amino]-3,3-dimetilbutanoātu (4F-MDMB-BICA) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1920/2006⁽²⁾ 5.c pantu sagatavoja Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra Zinātniskā komiteja, kuras sastāvs paplašināts, ievērojot minētās regulas 5.c panta 4. punktā noteikto procedūru. Centrs 2020. gada 9. decembrī iesniedza Komisijai un dalībvalstīm riska novērtējuma ziņojumus.
- (2) MDMB-4ēn-PINACA un 4F-MDMB-BICA ir sintētiskie kanabinoīdu receptoru agonisti (sintētiskie kanabinoīdi). To iedarbība ir līdzīga tetrahidrokanabinola (THC) iedarbībai, kas ir galvenais marihuānas psihoaktīvās iedarbības izraisītājs, bet ar papildu toksiskumu, kas apdraud dzīvību. Šo divu vielu spēcīgā iedarbība rada lielu saindēšanās risku.
- (3) MDMB-4ēn-PINACA Savienībā ir bijis pieejams vismaz kopš 2017. gada un ir konstatēts 20 dalībvalstīs, un 2019. gadā ir ievērojami palielinājusies to dalībvalstu skaits, kuras šo vielu identificēja pirmo reizi. 2020. gadā ievērojami palielinājās MDMB-4ēn-PINACA daudzums, ko aizturējusi muita. 20 dalībvalstīs ir ziņojušas par kopā 389 konfiskācijas gadījumiem⁽³⁾. Papildus sešas dalībvalstis ir ziņojušas par 15 savāktiem paraugiem, un viena dalībvalsts ir ziņojusi par 28 bioloģiskajiem paraugiem. Kopumā varētu būt, ka nav konstatēti visi MDMB-4ēn-PINACA gadījumi, jo dažās laboratorijās šī viela netiek regulāri kontrolēta. Vairumā gadījumu viela tika aizturēta pulvera veidā un kūpināšanas maisījumos, bet tā tika identificēta arī kā piesūcināts papīrs, tostarp dzēšlapu veidā, šķidrā veidā un citos, nenorādītos veidos.
- (4) Divas dalībvalstis ir ziņojušas par 12 ar MDMB-4ēn-PINACA saistītiem nāves gadījumiem. Gan intoksikācijas gadījumu, gan nāves gadījumu skaits varētu būt lielāks, jo dažās laboratorijās šie gadījumi netiek regulāri kontrolēti.

⁽¹⁾ OV L 335, 11.11.2004., 8. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1920/2006 (2006. gada 12. decembris) par Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru (OV L 376, 27.12.2006., 1. lpp.).

⁽³⁾ Papildus Apvienotā Karaliste ir ziņojusi par 380 konfiskācijas gadījumiem, Norvēģija – par 1 konfiskācijas gadījumu un Turcija – par 663 konfiskācijas gadījumiem.

- (5) 4F-MDMB-BICA Savienībā ir bijis pieejams vismaz kopš 2020. gada marta un ir konstatēts 11 dalībvalstīs. 11 dalībvalstis ir ziņojušas par kopā 94 konfiskācijas gadījumiem (*). Papildus viena dalībvalsts ir ziņojusi par vienu savāktu paraugu, un viena dalībvalsts ir ziņojusi par 126 bioloģiskajiem paraugiem. Kopumā varētu būt, ka nav konstatēti visi 4F-MDMB-BICA gadījumi, jo šī viela netiek regulāri kontrolēta sakarā ar to, ka tirgū tā ir jaunums. Vairumā gadījumu viela tika aizturēta pulvera veidā, kūpināšanas maisījumos un dzēšlapu veidā, bet tā tika identificēta arī šķidrā veidā un citos, nenorādītos veidos.
- (6) Viena dalībvalsts ir ziņojusi par 21 ar 4F-MDMB-BICA saistītu nāves gadījumu laikposmā no 2020. gada maija līdz augustam. Gan intoksikācijas gadījumu, gan nāves gadījumu skaits varētu būt lielāks par konstatēto un paziņoto skaitu, jo šie gadījumi netiek regulāri kontrolēti un viela Savienības tirgū parādījās pavisam nesen.
- (7) MDMB-4ēn-PINACA un 4F-MDMB-BICA šķietami tiek pārdoti tiešsaistē nelielos daudzumos un arī vairumā kā "legāli" marihuānas un kontrolētu sintētisko kanabinoīdu aizstājēji, galvenokārt kā gatavas patēriņa preces, piemēram, smēķēšanas maisījumos, e-šķidrums vai kā piesūcināts papīrs.
- (8) Nav tiešu pierādījumu, kas liecinātu, ka MDMB-4ēn-PINACA un 4F-MDMB-BICA ražošanā, izplatīšanā (nelikumīgā tirdzniecībā) un piegādē Savienībā būtu iesaistīta organizētā noziedzība.
- (9) Ne Savienībā, ne, šķiet, citviet pasaulē MDMB-4ēn-PINACA un 4F-MDMB-BICA nav atzīta lietojuma nedz medicīnā, nedz veterinārijā. Izņemot to, ka šīs vielas izmanto par analītisku references standartu un zinātniskos pētījumos, nav norāžu, ka tās var izmantot citām vajadzībām.
- (10) Riska novērtējuma ziņojumos secināts, ka datu trūkuma dēļ saistībā ar MDMB-4ēn-PINACA un 4F-MDMB-BICA rodas daudzi jautājumi par riskiem cilvēka veselībai, sabiedrības veselībai un sociālajiem riskiem un uz tiem varētu atbildēt turpmāki pētījumi. Pieejamā informācija liecina, ka MDMB-4ēn-PINACA un 4F-MDMB-BICA patēriņš veselībai rada kaitējumu, kas saistīts ar to akūto toksiskumu un pārmērīgas lietošanas risku vai spēju izraisīt atkarību. Šo kaitējumu veselībai uzskata par tādu, kas apdraud dzīvību. Nav konkrētas informācijas par sociālajiem riskiem, ko rada MDMB-4ēn-PINACA un 4F-MDMB-BICA. Tāpēc ir pietiekams pamats MDMB-4ēn-PINACA un 4F-MDMB-BICA iekļaut "narkotiskās vielas" definīcijā.
- (11) MDMB-4ēn-PINACA un 4F-MDMB-BICA nav iekļauti to vielu sarakstā, kurām piemēro kontroles pasākumus saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas 1961. gada Vienoto konvenciju par narkotiskajām vielām, kas grozīta ar 1972. gada protokolu, vai Apvienoto Nāciju Organizācijas 1971. gada Konvenciju par psihotropajām vielām. Patlaban 4F-MDMB-BICA netiek vērtēts ANO sistēmā, savukārt MDMB-4ēn-PINACA ir ieteikts iekļaut sarakstos arī ANO sistēmā. Tomēr ir pietiekami daudz pierādījumu tam, ka šī viela būtu steidzami jāiekļauj "narkotiskās vielas" definīcijā arī saskaņā ar ES tiesību aktiem.
- (12) Deviņas dalībvalstis piemēro kontroles pasākumus MDMB-4ēn-PINACA saskaņā ar valsts tiesību aktiem narkotiku kontroles jomā, četras dalībvalstis piemēro kontroles pasākumus saskaņā ar tiesību aktiem par jaunām psihoaktīvām vielām un viena dalībvalsts piemēro kontroles pasākumus saskaņā ar citiem tiesību aktiem. Septiņas dalībvalstis piemēro kontroles pasākumus 4F-MDMB-BICA saskaņā ar valsts tiesību aktiem narkotiku kontroles jomā, četras dalībvalstis piemēro kontroles pasākumus saskaņā ar tiesību aktiem par jaunām psihoaktīvām vielām un viena dalībvalsts piemēro kontroles pasākumus saskaņā ar citiem tiesību aktiem. Ņemot vērā to, ka minētie valsts kontroles pasākumi jau ir ieviesti, MDMB-4ēn-PINACA un 4F-MDMB-BICA iekļaušana "narkotiskās vielas" definīcijā un tādējādi Pamatlēmuma 2004/757/TI noteikumu par likumpārkāpumiem un sankcijām attiecināšana uz tiem palīdzētu izvairīties no šķēršļu rašanās pārrobežu tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu sadarbībā un palīdzētu aizsargāt pret riskiem, ko var radīt to pieejamība un lietošana.
- (13) Tā kā ir ievēroti nosacījumi un procedūra, kas nepieciešami, lai sāktu īstenot pilnvaras pieņemt deleģēto aktu, būtu jāpieņem deleģētā direktīva, lai MDMB-4ēn-PINACA un 4F-MDMB-BICA iekļautu Pamatlēmuma 2004/757/TI pielikumā un tā rezultātā uz minētajām vielām attiecinātu Savienības krimināltiesību noteikumus par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību.
- (14) Pamatlēmums 2004/757/TI, kas grozīts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2017/2103 (*), ir saistošs Īrijai, un tādēļ tā piedalās šā lēmuma pieņemšanā un piemērošanā.
- (15) Pamatlēmums 2004/757/TI, kā tas piemērojams līdz 2018. gada 21. novembrim, ir saistošs Dānijai, bet Direktīva (ES) 2017/2103 tai nav saistoša. Tādēļ tā nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā, un tai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro.

(*) Papildus Apvienotā Karaliste ir ziņojusi par 17 konfiskācijas gadījumiem.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/2103 (2017. gada 15. novembris), ar ko groza Padomes Pamatlēmumu 2004/757/TI, lai narkotiskās vielas definīcijā iekļautu jaunas psihoaktīvas vielas, un atceļ Padomes Lēmumu 2005/387/TI (OV L 305, 21.11.2017., 12. lpp.).

- (16) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem ⁽⁶⁾ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos.
- (17) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Pamatlēmums 2004/757/TI,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījumi Pamatlēmumā 2004/757/TI

Pamatlēmuma 2004/757/TI pielikumā pievieno šādu jaunu 18. un 19. punktu:

- “18. Metil-3,3-dimetil-2-[[1-(pent-4-ēn-1-il)-1H-indazol-3-karbonil]amino]butanoāts (MDMB-4ēn-PINACA) *.
19. Metil-2-[[1-(4-fluorbutil)-1H-indol-3-karbonil]amino]-3,3-dimetilbutanoāts (4F-MDMB-BICA) *.

* Komisijas Deleģētā direktīva (ES) 2021/802 (2021. gada 12. marts), ar kuru attiecībā uz jauno psihoaktīvo vielu metil-3,3-dimetil-2-[[1-(pent-4-ēn-1-il)-1H-indazol-3-karbonil]amino]butanoāta (MDMB-4ēn-PINACA) un metil-2-[[1-(4-fluorbutil)-1H-indol-3-karbonil]amino]-3,3-dimetilbutanoāta (4F-MDMB-BICA) iekļaušanu “narkotiskās vielas” definīcijā groza Padomes Pamatlēmuma 2004/757/TI pielikumu (OV L 178, 20.05.2021., 1. lpp.).”

2. pants

Transponēšana

1. Vēlākais 2021. gada 9. decembrī dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsaucē.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē, 2021. gada 12. martā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

⁽⁶⁾ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.